

STUDIEKEUZEACTIVITEITEN

STUDIEKEUZE- ACTIVITEITEN

⊗ Babelbox	209
⊗ Beroepenkaarten	211
⊗ Schoolbezoeken	213
⊗ Beroepenwandeling	215
⊗ Later wil ik ... worden	217
⊗ Dilemmaspel	219
⊗ Kaart je talent aan	221
⊗ Talentencarrousel	223
⊗ Laat in je kaarten kijken	225
⊗ Rechtstaan of zitten	227
⊗ Rarara... welke hand ben ik?	229
⊗ Spiegeltje, spiegeltje aan de hand	231
⊗ Ik zie, ik zie wat jij niet ziet	233
⊗ Ga undercover in je eigen klas	235
⊗ Leerlingen op visite	237
⊗ Een blad vol complimenten	239
⊗ Toon je kwaliteiten in de klas	241
⊗ Fotograaf van de week	243
⊗ Het spinnenweb	245
⊗ Cirkel van vertrouwen	247

Omschrijving

Maak een camerahoekje waar leerlingen een studiekeuze gerelateerde vraag beantwoorden. Je kan erbij gaan zitten om de vraag zelf te stellen of je kan dit vooraf doen. Het is leuk om dit een aantal keer per schooljaar te organiseren, zodat er telkens een andere vraag gesteld kan worden. Na iedere babelbox kan je de antwoorden van de leerlingen, al dan niet gemonteerd, aan de klas tonen. Die beelden zijn een leuke intro om een klasgesprek rond studiekeuze op gang te brengen.

Voorbeelden van mogelijke vragen

- * Als je aan volgend schooljaar denkt, hoe voel je je dan? Ben je zenuwachtig? Blij? Heb je er zin in?
- * Welk beroep wil je later graag uitoefenen?
- * Zit je graag op deze school? Waarom zit je wel/niet graag op deze school?*
- * Welke studierichting wil je graag volgen?
- * Heb je al een school gekozen, welke?
- * Wat is het verschil tussen OV3 en 1B?
- * Wat zijn je talenten? Waar ben je goed in? Wat kan je minder goed?
- * Wat doe je graag in je vrije tijd?
- * Studeer je graag uit boeken of liever met je handen?
- * ...
- *

* Deze vraag lijkt weinig met studiekeuze te maken. Toch kunnen er antwoorden gegeven worden waarbij er een duidelijk link is met studiekeuze.

Omschrijving

Eén van de uitgewerkte materialen bij het pakket Kies Buitengewoon Raak! zijn 37 beroepenkaarten met beroepen op maat van het buitengewoon onderwijs. In deze fiche lijsten we een aantal mogelijke werkvormen op die je kan gebruiken.

Methodieken beroepenkaarten

- * Je kan de kaarten gebruiken tijdens een individueel gesprek met de leerling. Doorloop de kaarten en laat de leerling selecteren welke beroepen hij wel en niet ziet zitten. Kijk of er gelijkenissen tussen zitten, geef feedback over wat jij de leerling al dan niet ziet doen ...
- * Doe bovenstaande oefening met de ouders apart. Leg de resultaten samen met wat het kind wil.
- * Leg de kaarten uit op een tafel in de klas. Laat de kinderen in onderstaande matrix minstens één beroep per veld kiezen. Deze oefening kan ook door of samen met de ouders gemaakt worden.

TALENTENROOSTER		
	 - leuk - Dit beroep boeit me!	 - niet leuk - Dit beroep boeit me niet!
 - gemakkelijk - Ik denk dat ik dat beroep zeker kan leren.		
 - moeilijk - Dit beroep vind ik moeilijk om te leren.		

- * Je kan bovenstaand veld ook maken in de klas. Lees de beroepen voor en laat kinderen plaats nemen in het passende vak. Je kan ook 2 velden gebruiken (leuk/niet leuk of makkelijk/moeilijk.)
- * Maak de beroepen zichtbaar door ze op te hangen aan een waslijn in de klas. Je kan de lijn laten groeien door regelmatig een beroep te bespreken en dat aan de draad bij te hangen.
- * gebruik de kaarten tijdens een beroepenwandeling.

TIP

Je kan voor leerlingen die georiënteerd worden naar een BSO richting ook een aantal beroepenkaarten gebruiken van Kies Raak!
Deze vind je via www.deschoolbrug.be/materialenbank.

Omschrijving

Naar aanleiding van een schoolbezoek, hou je achteraf een nabespreking met de leerlingen. Hieronder beschrijven we een aantal mogelijkheden.

Memory

Maak kaartjes met de studierichtingen van de school en kaartjes met de 7 domeinen* op. Als een leerling een studierichting en het daarbij horende domein om-draait, mag hij deze kaartjes bijhouden of aan een klasgenootje geven bij wie hij vindt dat deze studierichting past.

Stellingen rond schoolkeuze

Lees een stelling voor en vraag aan de leerlingen om links te gaan staan bij akkoord en rechts bij niet akkoord.

Voorbeelden van stellingen:

- * Ik vind het belangrijk dat de school dichtbij huis is.
- * Ik kies voor deze school omdat ze bekend staat als een goede school.
- * Ik kies eerst een school en dan pas een studierichting.
- * Ik kies voor 1B, want zakken kan nog altijd.

Huiswerk voor de leerling en zijn ouders

De leerlingen maken een top 3 van wat ze goed en niet goed vonden aan de school. 's Avonds vertellen ze dit aan hun ouders.

* De 7 domeinen verwijzen naar de talentzoektocht van Kies Buitengewoon Raak!: groene, creatieve, ruwe, keuken, handel, propere en zorgzame handen.

BEROEPEN WANDELING

Omschrijving

Leerlingen maken een wandeling in de buurt van de school waarbij ze kennismaken met verschillende beroepen. Je kan dit vooraf organiseren of je kan leerlingen in kleine groepjes op pad sturen.

OPTIE 1

Maak vooraf een afspraak met mensen uit de buurt of familie/kennissen van leerlingen met een bepaald beroep. Je kan ervoor kiezen om op één dag kennis te maken met verschillende beroepen of je kan dit spreiden over meerdere weken. Ter voorbereiding van het beroepenbezoek stel je samen in de klas een vragenlijst op.

De leerlingen stellen tijdens het bezoek hun vragen en maken foto's van het beroep. Je kan dit dan in de klas verwerken tot een beroepentoonstelling en de ouders hierop uitnodigen.

OPTIE 2

Je leerlingen wandelen in kleine groepjes van ongeveer drie leerlingen rond in de buurt. De leerlingen gaan daarbij binnen bij een beroep dat hen interessant lijkt en waarover ze meer te weten willen komen. Vervolgens bevragen ze deze persoon en maken foto's van zijn beroep. Net als bij optie 1 kan dit verwerkt worden tot een beroepentoonstelling.

Voorbeelden van mogelijke vragen:

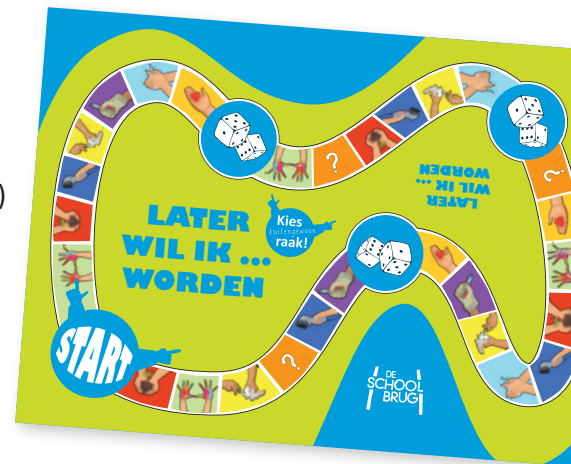
- * Wat zijn je belangrijkste taken?
- * Wat is er fijn aan je beroep en wat vind je minder leuk?
- * Welke talenten heb je nodig voor je beroep?
- * Wat heb je gestudeerd om je beroep uit te oefenen?
- * Waarom zou je jouw beroep aanraden aan anderen?

LATER WIL IK ... WORDEN

Vorbereiding van het spel

1. Voorzie een beloning (letterkoekjes, stickers, snoepjes ...)
2. Druk het spelbord af.
3. Druk de beroepenposter af en hang ze zichtbaar op. Deze kunnen de leerlingen helpen als visuele ondersteuning bij het raden van de beroepen.
4. Voorzie 1 dobbelsteen, 1 zandloper en pionnen (1 pion per twee leerlingen).
5. Sorteert de kaarten per interessedomein en leg ze in 8 stapeltjes naast het spelbord: 7 domeinen + 1 vraagteken. De beroepen waarbij een vraagteken staat, zijn moeilijk onder te verdelen in de domeinen.
6. Vraag de leerlingen om per twee een ploegje te vormen of verdeel hen zelf in ploegjes van twee.

Wat er aan het spel vooraf kan gaan

Om de leerlingen te laten kennis maken met de verschillende beroepen kan je vooraf beroepenfilmpjes laten zien. Deze kan je vinden op de site van de VDAB of op youtube.

Ruimte

Een klaslokaal of andere ruimte waar de klasgroep rond één grote tafel kan zitten.

Speluitleg

De eerste ploeg gooit de dobbelsteen en verplaatst zijn pion naar het bijhorend vakje. Leerling A van deze ploeg neemt een kaart van de stapel, die overeenstemt met het interessedomein of vraagteken van hun vakje en leest wat er op de kaart staat. Indien het lezen niet lukt, mag de leerling ook vertellen wat hij op de illustratie ziet of het beroep uitbeelden. Leerling B raadt dan welk beroep het is, binnen de tijd van de zandloper

Indien leerling B er niet in slaagt binnen de tijd het beroep te raden, mag de volgende ploeg raden. Lukt het deze ploeg ook niet, dan mag de volgende raden, enzovoort. Wie het beroep raadt, krijgt de kaart.

Telkens een ploeg voorbij start komt, kan je hen bijvoorbeeld een letterkoekje, stempel, sticker of snoepje geven.

De ploeg met de meeste kaarten aan het eind van het spel wint. Het spel eindigt als de tijd om is of wanneer alle kaarten geraden zijn.

Vorbereiding van het spel

Maak kaartjes van de verschillende dilemma's.

Omschrijving

Vraag aan de leerlingen wat een dilemma betekent. Vul aan waar nodig. Leg de dilemmakaartjes met de tekst naar beneden op tafel. Laat een leerling een kaart nemen, het dilemma voorlezen en zijn mening formuleren. Vraag nadien naar aanvullingen uit de groep en stel bijvragen.

Maak na iedere stelling een samenvatting door de belangrijkste punten te herhalen. Geef eventueel tips mee.

Je kan er ook voor kiezen om onderstaande stellingen open te bespreken, zonder een keuzeoptie aan te bieden.

Voorbeelden van mogelijke dilemma's:

- * Karol: Mijn mama vindt het belangrijk dat ik naar een strenge school ga. We zijn op bezoek geweest bij Sint-Interessantis. Ik vond het een leuke school, maar mama vond de school niet streng genoeg.
A. Mijn mama kent me, ik luister naar haar.
B. Ik voelde me direct goed op Sint-Interessantis. Ik wil naar daar!
- * Benjamin: Ik wil met mijn vrienden naar een school in de buurt, maar ze hebben daar niet de richting die ik graag wil volgen. Wat doe ik?
A. Vrienden zijn belangrijk! Ik ga met hen mee!
B. Ik volg keukenmedewerker. Misschien maak ik daar ook vrienden.
- * Hakim: Mijn meester en ik hebben een studierichting gevonden in het buitengewoon onderwijs die bij mij past. Maar mijn ouders willen dat ik eerst BSO probeer. Wat doe ik?
A. Mijn ouders zijn de baas. Zij weten wat goed voor me is.
B. Ik probeer mijn ouders te overtuigen om die richting in BuSo te volgen.

- * Sarah: Ik wil later graag veel geld verdienen. Mijn droom is winkelbediende worden, maar ik heb gehoord dat een kapper meer verdient. Wat doe ik?
  - A. Ik wil veel geld verdienen, ik ga naar de kappersschool.
  - B. Ik wil doen wat ik graag doe. Ik volg een opleiding winkelhulp.
  - C. Heeft mijn vriend wel gelijk? Klopt dit wel.

- * Skurta: De school raadt me aan om verder te studeren in het BuSo omdat ik goed ben in praktijkvakken, maar moeilijk zelfstandig leer. Sommige mensen lachen wel eens met mij omdat ik het buitengewoon zit. Ik zit hier graag, maar vind het niet fijn om uitgelachen te worden. Wat doe ik?
  - A. Ik ga eerst proberen om naar BSO te gaan, dan kunnen ze niet meer zeggen dat ik op een speciale school zit.
  - B. Ik weet vanbinnen dat BusO best bij me past. Laat wie dat wil maar domme dingen zeggen.

- * Ruben: De school zegt dat ik best een richting zoek in BSO. Ik hoor dat je daar ook Franse les krijgt. Ik ben bang dat ik dat nooit ga kunnen! Wat doe ik?
  - A. Misschien moet ik gewoon proberen. Ik zal wel niet de enige zijn voor wie dat moeilijk is...
  - B. Ik ga dat niet kunnen. Ik ga in het BuSo een richting volgen want daar krijg je geen Frans.

KAART JE TALENT AAN

Vorbereiding van het spel

Knip de figuren op de 7 praatplaten uit. Je kan deze downloaden via www.deschoolbrug.be/materialenbank.

Omschrijving

Je geeft elke leerling willekeurig een gelijk aantal kaarten (minstens 4 en maximum 7). Leerlingen krijgen de opdracht om gedurende 10 à 15 minuten rond te lopen en kaarten te ruilen met elkaar. De kaart met de activiteit die het minst bij hen past, geven ze aan iemand anders. De andere leerling geeft in ruil een kaart waarvan hij denkt dat deze het best past bij die persoon. Door een aantal keer te ruilen krijgt de leerling kaarten met activiteiten die (steeds beter) bij hem passen.

Bespreek op het einde apart met elke leerling, of in groep, met welke kaarten hij eindigt. Gaat de leerling akkoord? Zijn er kaarten die helemaal passen? Zijn er kaarten die hij of zij overhoudt maar, waarin hij zichzelf niet in terugvindt? ...

Variant:

Hang de kaarten of de hele praatplaat op in de klas. Vraag aan de leerling om achter de activiteitenkaart/praatplaat te gaan staan waarbij hij zich het beste voelt. Vraag even door waarom.

Je kan een leerling ook vragen om zijn klasgenoten bij een kaart of praatplaat te plaatsen volgens het (vermoede) talent van zijn medeleerling. De andere leerlingen hebben daar even geen inspraak in, hun klasgenoot beslist. Wanneer iedereen op een plaats staat, krijgen de leerlingen de kans om te reageren. Bij-voorbeeld door bij een andere plaat of kaart te gaan staan, of door uit te leggen waarom ze wel of niet akkoord gaan met hun klasgenoot.

Omschrijving

Deze methodiek is ideaal als kick-off voor het thema talenten & studiekeuze. Je voorziet minimaal 7 korte workshops, gebaseerd op de 7 interessedomeinen van Kies Buitengewoon Raak!

Enkele voorbeelden::

- * **Keukenhanden:** deeg maken voor broodjes, slaatje maken, smos prepareren ...
- * **Zorgzame handen:** hoofdmassage, grote (ziekenhuis)pop aankleden, rolstoelwandeling, een geblinddoekte medeleerling gidsen over een parcours,...
- * **Creatieve handen:** placemats maken, doek schilderen, zelfportret proberen maken, t-shirt versieren ...
- * **Ruwe handen:** fietsband kleven, vijs in de muur plaatsen (boren, plug steken), solderen, plankjes meten en zagen voor een bloembak, vogelhuisje ...
- * **Handel handen:** leren inpakken of kleren vouwen, schoolbib op orde zetten, materiaallijsten aanvullen, bestelling opnemen, telefoonoefeningen (iets bestellen, bestelling opnemen), kassa beheren...
- * **Propere handen:** tafel zetten voor het eten, strijken/plooien, verloren kledingstukken sorteren voor de was, knoop aannaaien,...
- * **Groene handen:** een klein stukje moestuin inrichten, een plantje overplanten of zaaien ...

Je kan ook vertrekken vanuit enkele overkoepelende activiteiten waarbij kinderen een aantal (keuze)taken binnen de domeinen opnemen. Bijvoorbeeld: een eenmalige broodjeszaak (bestellen, broodjes maken, inrichten ruimte, kassa bijhouden, klanten onthalen ...). Een filmnamiddag organiseren ... Bij welk domein voelden de kinderen zich het meeste thuis?

De leerlingen maken in kleine groepjes kennis met de studiedomeinen. Na elke workshop is er een korte reflectie. Je kan hiervoor de volgende methodieken gebruiken: 'laat in je kaarten kijken', 'rechtstaan of zitten', 'rararara ... welke hand ben ik', 'spiegeltje spiegeltje aan de hand', 'ik zie, ik zie wat jij niet ziet', 'ga undercover in je eigen klas', 'leerling op visite' en het 'lesje van de week'.

Deze reflecties hoeven niet heel lang te duren, maar zijn wel even belangrijk als de activiteit op zich. Het is de bedoeling dat leerlingen nadenken over de activiteiten/studiedomeinen die hen wel of niet liggen. Na de activiteit en reflectie schuift het groepje door.

Tips

- ✳ Dit is een activiteit die zich goed leent om ook ouders uit te nodigen. Ouders zien hun kind bezig en stellen zelf vast waar hun kind zich goed bij voelt en waarbij niet. Het is ook een mooie gelegenheid om op een laagdrempelige manier gesprekken met de ouders aan te gaan over talenten en/of mogelijke richtingen die bij het kind kunnen passen. Dit is meestal een gesprek met een positieve flow, omdat de talenten en interesses van het kind centraal staan. Dit soort gesprekken kunnen je band met de ouders in positieve zin versterken. Ook het onthaal van ouders kan een leuke activiteit zijn voor een groepje kinderen. Als je werkt met het 'lesje van de week' is dit ook de ideale gelegenheid om te tonen aan ouders hoe jullie werken aan talenten en studiekeuze.
- ✳ Je kan de workshops zelf leiden, maar nog beter is om iemand te zoeken die ze kan geven. Op die manier kan jij meer aandacht geven aan het werken met, of observeren van de kinderen.
- ✳ Je kan ook vragen aan de leerlingen bij welk beroep een bepaalde workshop past. Gebruik hiervoor de beroepenkaarten van KBR!.
www.deschoolbrug.be/materialenbank

LAAT IN JE KAARTEN KIJKEN

Voorbereiding van het spel

Zorg ervoor dat elke leerling 2 smileys heeft. Je kan deze afdrucken en bijvoorbeeld op een satéstokje kleven.

Omschrijving

Na een les of een activiteit vraag je aan de leerlingen om de smiley die voor hem van toepassing is in de lucht te steken:

Als de leerling het gemakkelijk vond, steekt die de eerste smiley omhoog. Vond de leerling het toch eerder moeilijk? Dan kan hij de rechtse smiley in de lucht steken.

Reflectievragen die je kan stellen

- * Wat was dan (niet) makkelijk?
- * Wat was dan (niet) leuk?
Vraag door op de waarom - vraag. Een activiteit kan als negatief ervaren worden omdat het bijvoorbeeld slecht weer was. Dit zegt echter niets over de activiteit zelf. Breng de reflectie terug naar de kern.

Je kan de vragen ook meteen heel concreet stellen:

Bijvoorbeeld bij de activiteit 'werken in de schoolmoestuin'.

- * Wie vond de opdracht gemakkelijk en wist meteen wat hij moest doen in de schoolmoestuin?
- * Wie vond het makkelijk om het onkruid te wieden?
- * Wie vond het planten makkelijk?
- * Wie wist niet zo goed hoe hij eraan moest beginnen?
- * Wie vond het moeilijk om de zadjes op de juiste manier te zaaien?

Je kan deze reflectieopdracht koppelen aan het 'lesje van de week'.

RECHTSTAAN OF ZITTEN

Omschrijving

Na een les of activiteit vraag je aan leerlingen om te reflecteren over deze les. Je laat de leerlingen rechtstaan en ze mogen weer gaan zitten als ze bevestigend kunnen antwoorden op een vraag.

1. Elke leerling staat recht voor zijn stoel
2. Wie de activiteit niet leuk vond mag gaan zitten. Stel vragen. Wat vonden ze niet leuk? Waarom?
3. Wie de activiteit wel leuk vond maar ook moeilijk mag ook zitten. Wat vonden ze moeilijk? Hadden ze hulp nodig van anderen? Wat vonden ze dan wel leuk? Je kan de mening vragen aan medeleerlingen.
4. Alleen de leerlingen die de lesactiviteit leuk en makkelijk vonden, staan nu nog recht.

Deze methodiek brengt een dialoog op gang. Dit mag kort en krachtig zijn. Het is voornamelijk de bedoeling om een aanzet te geven bij de leerlingen om na te denken over hun eigen handelen en voelen.

Vraag verder door en laat klasgenoten mee feedback geven. Voor deze groep is het interessant om achteraf nog enkele linken te zoeken tussen de les en een studierichting of beroep.

RARARA... WELKE HAND BEN IK?

Omschrijving

Deze methodiek verwijst naar de 7 interessedomeinen uit het 'lesje van de week'. De 7 domeinen worden weergegeven als handen: creatieve, groene, handel, keuken, zorgzame, propere en ruwe handen.

Bij bepaalde lessen die je geeft, kan je meerdere interessedomeinen koppelen. Wanneer je bijvoorbeeld een feest organiseert zullen sommige leerlingen meteen kiezen voor knutselen en anderen voor techniek. Anderen zullen zich ontpoppen tot entertainer en nog anderen zullen aandacht hebben voor het haalbare en organisatorische.

Je vraagt aan de leerlingen welke deeltaak ze het allerleukste vonden en dus in welke 'hand' ze zich het meest herkennen.

	ZORGZAAM	Wie kon goed samenwerken? Wie genoot ervan om iets te doen voor anderen?
	CREATIEF	Wie genoot ervan om het lokaal mooi in te kleden? Wie bouwde het decor?
	GROEN	Wie zorgde voor de plantjes? Wie dacht eraan om ook iets groen te voorzien?
	RUWE	Wie bouwde er iets? Wie zette het podium op?
	PROPERE	Wie had er oog voor netheid? Wie zorgde ervoor dat alles kraaknet was?
	HANDEL	Wie maakte lijstjes met benodigheden? Wie hield de kosten en tijd in het oog?
	KEUKEN	Wie zorgde voor iets lekkers? Wie zocht naar receptjes?

Je gaat na welke deeltaken leerlingen spontaan opnemen. Richt je vragen op het gedrag van de leerling tijdens de activiteit. Wat deed je precies? Vond je dat leuk of makkelijk? Ken je een beroep waarin je dit talent nodig hebt?

SPIEGELTJE SPIEGELTJE AAN DE HAND

Omschrijving

Deze methodiek speelt verder in op het 'lesje van de week'. Leerlingen zijn een goede spiegel voor elkaar. Ze nemen sneller zaken aan van leeftijdsgenoten. Samen reflecteren geeft hen een ruimer en realistischer beeld over zichzelf. Daarnaast is het een goede oefening in het geven en ontvangen van feedback. Je kan dit op verschillende manieren aanpakken.

OPTIE 1

Zet leerlingen in groepjes van 4 tot 6 personen.

Laat ze over de les of activiteit reflecteren aan de hand van onderstaande opdrachten. Ga langs bij de groepjes of houd korte terugkoppelingsmomenten.

- * Leerlingen kleven na een activiteit een stickertje met een smiley op hun reflectieblad 'lesje van de week'. Iedere leerling doet dit ook voor zijn buur. Nadien vergelijken en bespreken ze de uitkomsten.
- * Laat de leerlingen samen voor één leerling uit de groep beschrijven waar hij goed in is en welk beroep hierbij past. Ga het kringetje rond.
- * Indien je al enkele activiteiten hebt gedaan, kan je aan de leerlingen vragen welk interessedomein (hand) bij een medeleerling past en waarom.

OPTIE 2

Een klasgesprek

Laat één leerling na een activiteit feedback geven of vragen stellen. Bijvoorbeeld na een technische activiteit: "Hakima, zeg jij eens wie van de klas jij zou vertrouwen om je fiets te herstellen? Wie zou volgens jou een goede fietsenmaker zijn?"

Aandachtspunt

Een veilige klassfeer is belangrijk om dit goed te laten verlopen. Bovendien kan deze vorm bijdragen aan een goede sfeer in de klas. Aanvankelijk zullen leerlingen vaak alleen positieve feedback geven aan hun vriendjes. Dit verandert na verloop van tijd. Het is een groeiproces. Geef aan hen mee dat het niet erg is om iets niet te kunnen en dat het ok is om het ene liever te doen dan het andere. Eens leerlingen aanvoelen dat opmerkingen niet bedoeld zijn om te kwetsen of te vleien, maar om elkaar en zichzelf beter te leren kennen komt men tot waardevolle leermomenten.

IK ZIE, IK ZIE WAT JIJ NIET ZIET

Omschrijving

Zeg tegen de leerlingen dat je hun hulp kan gebruiken om mee te kijken wie waar goed in is. Geef aan één of meerdere leerlingen de opdracht om de klas te observeren of geef enkele kleine specifiekere observatieopdrachten.

Vragen die je kan meegeven aan de leerlingen:

- * Wat zie je gebeuren bij de leerlingen die de activiteit niet leuk vinden?
Bijvoorbeeld: geeuwen, niet meewerken, andere lastig vallen ...
- * Wat zie je gebeuren bij leerlingen die de activiteit leuk vinden?
Bijvoorbeeld: vragen stellen, geconcentreerd bezig zijn, anderen helpen ...
- * Wie is echt er echt super goed in deze opdracht?
- * Wie heeft iets gedaan wat je echt niet had verwacht?
- * Welke leerlingen zijn zo goed in deze activiteit dat ze klasgenoten kunnen helpen?
- * Welke klasgenoot zou dit volgens jou graag nog een keer doen?

Laat ze dit noteren en nadien vertellen. Leerlingen leren op deze manier talenten ontdekken in anderen. Leerlingen zien ook wat het verschil is in motivatie wanneer iemand iets met of tegen zijn zin doet. Leerlingen leren omgaan met feedback van leeftijdsgenoten. En jij hebt er een paar ogen bij ...

GA UNDERCOVER IN JE EIGEN KLAS

Altijd al eens James Bond willen zijn?

Met deze observatiemethode maak je jezelf onzichtbaar in de klas.

Wanneer je onzichtbaar bent, kan je afstand nemen en beter observeren. Je kan enorm in beslag genomen zijn door een lesactiviteit zelf. Je bent steeds bezig om leerlingen te ondersteunen en te helpen, maar je hebt niet de tijd om rond te kijken. Welke leerlingen gaan helemaal op in een activiteit? Wie helpt er andere leerlingen? Wie werkt graag alleen? Het kan helpen als je iemand vraagt om een deel van de les op zich te nemen of de les samen te geven. Waarom zou je het schoonheidssalon zelf organiseren als een goede vriend dit graag wil komen doen. Waarom niet samen met een collega iets organiseren waarbij je afwisselend observeert?

Je kan hiervoor een rooster gebruiken zoals het onderstaande voorbeeld:

ACTIVITEIT		
Mensen verzorgen en mooi maken	Deze leerlingen vinden de activiteit leuk	Deze leerlingen vinden de activiteit niet leuk
Deze leerlingen vinden de activiteit makkelijk .	Ferda Milan Erdjan Abdil	Nikita Ismael Helena
Deze leerlingen vinden de activiteit moeilijk .	Fatima	Mohamed Sien
Opmerkingen	<ul style="list-style-type: none"> * Erdjan weet klasgenoten echt op haar gemak te stellen * Sien laat ik mijn nagels liever niet vijlen. * ... * ... * ...	

LEERLINGEN OP VISITE

Omschrijving

Deze methodiek is gelinkt aan het 'lesje van de week'. Ook zonder de link te maken naar het 'lesje van de week' is een kindcontact interessant om te organiseren.

Vlak voor de inschrijvingsperiode van de (buitengewone) secundaire scholen kan je met de leerlingen individueel samenzitten om alles samen op een rijtje te zetten.

Het ingevulde overzichtsrooster gebruik je als kapstok voor het gesprek.

- * Herkent de leerling zichzelf in de uitkomst van dit rooster?
- * Wat heeft de leerling geleerd over zichzelf?
- * Komt dit overeen met hoe jij de leerling ziet?
- * Wat doet de leerling graag buiten de schoolmuren?
- * Welke studierichting past bij zijn talenten en interesses?
- * Op welke scholen worden deze studierichtingen aangeboden?
- * In welke studierichting en school wil de leerling zichzelf inschrijven?
- * Denken zijn ouders er hetzelfde over?

Je kan deze gesprekken inplannen tijdens de lessen. Een collega of graadcoördinator kan dan even de les overnemen. Je kan er ook voor kiezen om dit tijdens je middagpauze, aansluitend op de schooluren ... te doen.

Voorzie voldoende tijd. Het praat altijd aangenamer met een kopje thee of een glaasje fruitsap. Een gesprek voelt anders als je naast een leerling plaatsneemt in plaats van er recht tegenover.

Uiteraard hoef je niet te wachten tot het einde van de 3de graad. Je kan ook vroeger formeel of informeel gesprekjes houden met de leerlingen.

EEN BLAD VOL COMPLIMENTEN

Omschrijving

Elke leerling schrijft zijn naam op een blad. Het blad gaat rond bij elke leerling van de klas. De leerlingen schrijven op elk blad (dus bij elke leerling) waar de ander goed in is of wat zijn talent is.

Nadat een leerling iets op het blad heeft geschreven, plooit hij dit om, zodat klasgenootjes niet zien wat er al geschreven staat. Op het einde komt elk blad terug bij de eigenaar.

Nadien kan je een nabespreking houden. Welke talenten schreven klasgenoten op? Herkent de leerling zichzelf hierin?

Indien je denkt dat het voor leerlingen te moeilijk is om zelf talenten te verwoorden, voorzie dan een lijst van talenten waaruit ze kunnen kiezen.

Variant

Je kan ook voor een messagewall kiezen. Voorzie een envelop per leerling en schrijf hun naam erop. Kleef de enveloppen op een muur of de klasdeur. Laat alle leerlingen voor iedere medeleerling een briefje schrijven met een talent erop.

TOON JE KWALITEITEN IN DE KLAS

Omschrijving

Je kan je leerlingen op verschillende manieren hun talent in kaart laten brengen en bijhouden. Door dit regelmatig te doen leren ze zichzelf beter kennen. Zo ontdekken ze wat ze graag en minder graag doen, waar ze goed in zijn en waarin niet. Kies één van onderstaande vormen uit om mee aan de slag te gaan.

Talentenboom

- * Maak een grote tekening van een boom en hang deze op een toegankelijke plaats in de klas.
- * Laat de leerlingen nadenken over hun kwaliteiten en interesses en laat ze dit opschrijven op een post - it samen met hun naam. Hang deze op aan de twijgen van de boom. Hoe meer de leerlingen een bepaalde kwaliteit verwerken of een interesse delen, hoe meer deze naar de stam van de boom verhuist.
- * Vraag aan de leerlingen om ook hun leervragen, werkpunten of interesses te noteren op post - its. Hang dit op rond de kruin.

Ster van de week

- * Iedere week wordt er één leerling in 'the picture' gezet. Kies één leerling om te starten. Laat de klasgenoten op een briefje schrijven hoe zij die leerling ervaren. De nadruk ligt op positieve dingen. Bijvoorbeeld: 'Ik vind dat je goed voor anderen kan zorgen.' Of 'Ik kan je een geheim toevertrouwen.'
- * De briefjes worden in een doos verzameld en voorgelezen.
- * Houd samen met de klas een klasgesprek over de kwaliteiten en sterktes van de leerling die centraal staat. De werkpunten worden ook tijdens het klasgesprek besproken. Dat hoeven de leerlingen niet neer te schrijven, omdat sommige dingen anders kunnen overkomen op papier.

Trotsdeur

- * Laat de leerlingen voor het oudercontact een korte boodschap schrijven naar hun ouders n.a.v. hun rapport. Wat is er goed verlopen? Wat zijn je sterktes? Waaraan ga je werken? Wat zijn je groeipunten? Wat doe je graag? Waar gaan je ogen van blinken? Stimuleer de leerlingen om de vragen ruimer te beantwoorden dan alleen maar rekening te houden met de punten op het rapport. Stop de briefjes in de enveloppen op de deur.
- * Bespreek tijdens het oudercontact de ontwikkeling van de leerling aan de hand van het rapport en andere bronnen: gedrag op de speelplaats, observaties, portfolio ... Laat aan de ouders weten dat hun kind een boodschap heeft geplaatst voor hen op de deur. Moedig de ouders aan om ook een boodschap voor hun kind achter te laten. Dit kan gaan waarover de ouders fier zijn of waarover ze verbaasd zijn. De deur wordt vooral gebruikt om mooie woorden of complimenten achter te laten.
- * Als de leerlingen de dag erna terug op school zijn, lezen ze de boodschappen van hun ouders. Dit vinden leerlingen een fijn moment. Je kan hierover ook even kort reflecteren met de leerlingen. Ben je blij met deze boodschap? Wat leer je hieruit? Herken je jezelf erin?

FOTOGRAAF VAN DE WEEK

Omschrijving

Elke week is er een andere leerling verantwoordelijk om de kwaliteiten van de klas in beeld te brengen tijdens de lessen en activiteiten. Leerlingen observeren andere zaken dan leerkrachten. Wanneer leerlingen foto's trekken, zie je vaak heel andere zaken. Samen zien we meer dan alleen.

Maak een beurtrol op, zodat iedere leerling eens fotograaf van de week kan zijn. Leg aan de leerlingen het doel uit en maak afspraken. Bijvoorbeeld: Waar wordt het fototoestel bewaard? Wanneer kunnen er foto's genomen worden? Hoeveel foto's worden er ongeveer in een week genomen?

Laat de leerlingen gedurende één week foto's maken. Voorzie op het einde van de week een momentje om deze foto's te bespreken.

Mogelijke vragen voor de bespreking:

- * Wat zie je op de foto?
- * Welke talenten zie je op de foto?
- * Kan je dit linken aan een studiekeuze?

Tips

- * Je kan de foto's afdrukken en in de gang ophangen voor een oudercontact.
- * Je kan de foto's digitaal op je klasblog of -website bijhouden. Zo krijgen ouders ook een inkijk in wat er zoal aan bod komt.
- * Je kan de foto's afdrukken en verzamelen in een fotoalbum. Om de week kan een leerling het album mee naar huis nemen om het aan zijn ouders te tonen.

Omschrijving

Aan de hand van een spinnenweb kom je meer te weten over het welbevinden van je leerlingen, de kwaliteiten van je leerlingen en hoe zij bepaalde thema's, projecten, opdrachten ... hebben ervaren.

Bepaal voor jezelf welke dingen je wilt evalueren: de lesinhoud, bepaalde projecten, de samenwerking, het welbevinden van je leerlingen, de kwaliteiten van je leerlingen ...

Maak op een grote muur een spinnenweb van wol. Elke leerling maakt een eigen spin in een vaste kleur en zet deze spin op het spinnenweb. Als de spin meer naar binnen hangt, dan is die leerling tevreden over het te evalueren onderwerp. Als de spin eerder naar buiten neigt, dan is dit veel minder het geval. De leerlingen kunnen de spin gedurende de hele dag, week of maand verschuiven.

Bespreek op regelmatige tijdstippen met je leerlingen de positie van hun spinnetje. Wat leren leerlingen uit deze opdracht? Wat vonden ze leuk of minder leuk?

Variant

Je kan het spinnenweb ook onderverdelen in 'partjes'. Ieder partje staat dan voor een interessedomein: keuken, ruwe, zorgzame, propere, handel, groene of creatieve handen. Na een lesactiviteit die kadert binnen een bepaald domein laat je de leerlingen hun spinnetje positioneren op het web.

CIRKEL VAN VERTROUWEN

Omschrijving

De leerling toetst keuzes of vragen af bij mensen die hij of zij vertrouwd. Je werkt met de leerlingen een aantal vragen uit rond studiekeuze, beroepen of talenten.

De leerling kiest één iemand van het lerarenteam of iemand anders binnen de school, één iemand van zijn familie, één goede vriend en eventueel één iemand uit zijn kennissenkring (bv een trainer, een vriend van de familie,...) Het moet alleszins iemand zijn waarvan de leerling vindt dat de persoon in kwestie hem voldoende kent en eerlijk de waarheid durft te zeggen. Iemand waar de leerling vertrouwen in heeft.

Vragen of methodieken die in het gesprek kunnen gebruikt worden:

- * Ik heb drie beroepen gekozen die ik wel wil doen, welk beroep past het best bij mij?
- * Als je ooit eens hulp nodig hebt bij iets, waarbij zou ik dan kunnen helpen?
- * Wat vind jij mijn beste eigenschap of strafste talent?
- * Waar kan ik beter in worden of moet ik best nog op oefenen?
- * Ik ben een harde werker: waar of niet waar?
- * Waar moet ik zeker rekening mee houden in het secundair?
- * Duid op de praatplaat aan welke activiteiten ik volgens jou goed kan/grag doe
- * Zoek in de beroepenkaarten beroepen die je mij wel ziet doen...
- * ....

Vraag achteraf aan de leerling

- * Of de mensen de antwoorden gaven die hij zelf ook zou geven
- * Of hij nieuwe dingen heeft geleerd over zichzelf
- * Waar hij of zij nu rekening mee zal houden

Misschien kan je de interviews vooraf eens oefenen en zo wat do's (bv de ander laten uitspreken, doorvragen ...) en don'ts (bv kwaad worden als je een 'fout antwoord' krijgt, op je gsm kijken...) bespreken.